

Hur ska studenter med Asperger klara av universitetsstudier?

Margareta Adolfsson ¹
Ann Simmeborn Fleischer²

¹CHILD, Högskolan Jönköping, margareta.adolfsson@hjk.hj.se; 070 787 46

²CHILD, Högskolan Jönköping, ann.simmeborn@fleischer.se; 070 712 72 88

Bakgrund

Högre utbildning kräver mer än bara akademiska förmågor och studentvardagen upplevs många gånger stressig. Studenter med Asperger Syndrom (AS) kan behöva extra stöd för att klara av utbildningen beroende på de krav som ställs både i högskolemiljön och i kontexterna utanför högskolan. Studenterna kan söka stöd från samordnare för funktionsnedsättning. Det har dock framkommit, att studenter med AS har svårt att sätta ord på sina svårigheter och precisera sitt specifika stödbehov.

Bakgrund

Studien syftar till att identifiera ICF kategorier, vilka speglar de krav som ställs på studentvardagen med specifikt fokus på studenter med AS. Detta är en förberedelse för utvecklingen av ett instrument som kan guida samtalen mellan student och samordnare.

Metod

Kvalitativ innehållsanalys användes för att identifiera information om AS och länka denna till ICF koder. Information hämtades från Autism- och Aspergerförbundet, Infoteket i Uppsala, två EBH-arbeten från Hab.chefsöreningen, ICIDH-IV, ICD-10 samt från, studenters egna berättelser sammanställda av Socialstyrelsen och identifierade i en tidigare genomförd studie.

Resultat

114 ICF kategorier identifierades, de flesta relaterade till ICF's livsområden Lärande, Allmänna uppgifter och krav, Kommunikation samt Relationer.

Slutsats

För att klara av en högre utbildning behöver studenter med AS olika typer av anpassningar och stöd såväl i högskole- som hemmiljöer. De identifierade kategorierna ska ligga till grund för en utveckling av ett "ICF core set". Detta ska innefatta de krav som följer med rollen som student. Det ska användas som en checklista av samordnaren för funktionsnedsättning för att ställa adekvata frågor som kan beskriva studenters fungerande och behov av stöd.

Datoranvändning i skolan av ungdomar med ADHD – i jämförelse med ungdomar med rörelsehinder och ungdomar i allmänhet

Vedrana Bolic Baric¹

Helene Lidström², Nils Thelin³, Anette Kjellberg⁴ och Helena Hemmingsson⁵

¹Linköpings universitet, Norrköping, vedrana.bolic@liu.se, 073 9650312,

²Linköpings universitet, Norrköping, helene.lidstrom@liu.se, 070 6110201

³Universitetssjukhuset i Linköping, Linköping, nils.thelin@liu.se

⁴Linköpings universitet, Norrköping, anette.kjellberg@liu.se, 011-363279

⁵Linköpings universitet, Norrköping, helena.hemmingsson@liu.se, 011-363565

Bakgrund

Elever med ADHD kan ha stor nytta av att använda Informations och kommunikationsteknik (IKT), som t.ex. dator och Internet i skolan som ett verktyg för lärande. Användning av dator kan bidra till ökad delaktighet och självständighet i skolarbetet. Trots detta visar forskning att elever med ADHD kan vara en eftersatt grupp då det gäller anpassningar i skolan i jämförelse med elever med rörelsehinder.

Syfte

Syftet med studien är att undersöka datoranvändning i skolan bland ungdomar med ADHD i jämförelse med ungdomar med rörelsehinder och ungdomar utan funktionsnedsättning.

Metod

I en tvärsnittsstudie har 102 ungdomar med ADHD (12 -18 år) som är inskrivna på barn och ungdomshabiliteringen svarat på en enkät om datoranvändning i skolaktiviteter. Gruppjämförelser har gjorts med ungdomar med rörelsehinder som är matchade utifrån ålder och kön samt ungdomar utan funktionsnedsättning (n=940), som användes som en referensgrupp.

Resultat

Resultaten visar att ungdomar med ADHD använde dator i mindre omfattning i skolarbetet än ungdomar med rörelsehinder och ungdomar i allmänhet. Generellt var ungdomar med ADHD mindre nöjda med sin datoranvändning i skolan och ville använda datorn mer och till fler skolaktiviteter. Tre faktorer hade ett samband med tillfredsställelse med datoranvändning i skolan för ungdomar med ADHD; tillgång till dator i skolan, att använda datorn frekvent för att skriva och för att söka efter information i skolan.

Slutsats

Studiens resultat visar på betydelsen av att arbetsterapeuter fokuserar på att möjliggöra användning av dator i skolarbetet för elever med ADHD.

Behov av anpassningar i gymnasieskolan hos flickor och pojkar med funktionsnedsättning

Helene Lidström, Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier, Hälsouniversitetet, Linköpings universitet, E-post: helene.lidstrom@liu.se

Elin Ekbladh, Institutionen för samhälls- och välfärdsstudier, Hälsouniversitetet, Linköpings universitet, E-post: elin.ekbladh@liu.se

Bakgrund: Elever i gymnasieutbildning med funktionsnedsättning i behov av särskilt stöd är överrepresenterade bland unga som inte har fullständiga gymnasiebetyg. Individuellt utformade stöd som också inbegriper teknikanpassning skulle kunna möjliggöra att fler elever skulle nå målen och därmed få ökade möjligheter till arbete och fortsatta studier efter avslutad gymnasieutbildning. Den aktuella studien utgör första delen i ett interventionsprojekt i gymnasieskolan.

Syfte: Att beskriva vad elever med funktionsnedsättning i gymnasieutbildning upplever för behov av anpassningar och stöd i skolaktiviteter.

Metod: Datainsamling genomfördes utifrån bedömningsinstrumentet "Bedömning av behov av anpassning i skolmiljön" (BAS) med gymnasieelever i fem kommuner i Sverige. Totalt deltog 555 elever med funktionsnedsättning. Deskriptiv statistik används för att beskriva elevens behov av anpassningar i gymnasieskolan inom olika aktivitetsdomäner. För att jämföra behov av anpassning mellan kön och mellan elever med och utan diagnos användes Mann-Whitney U-test.

Resultat: Preliminära resultat visar att nästan alla elever i studien hade kognitiva svårigheter som innebar problem med att initiera, planera och strukturera skolaktiviteter. Eleverna upplevde störst behov av anpassning inom domänerna "Komma ihåg", "Att skriva", "Att göra läxor" och "Att läsa". I resultatet framkom även statistiskt signifikanta skillnader mellan pojkar och flickor gällande upplevt behov av stöd inom några domäner.

Slutsats: Studien visar att det finns ett stort behov av att anpassa skolaktiviteter för att elever med funktionsnedsättning ska få ökade möjligheter till godkända slutbetyg och därmed bättre förutsättningar för arbete och/eller fortsatta studier efter gymnasiet. Bedömningsinstrumentet BAS framkom som användbart för att identifiera den enskilda elevens behov av anpassning. Arbetsterapeuter är en yrkesgrupp som är väl lämpad att tillsammans med elev och övrig skolpersonal planera och genomföra dessa åtgärder för en bättre överensstämmelse mellan elevens förutsättningar och omgivningens krav.